

366 Lib. IV. P. II. Persecutiones, & Marty.

plena esse immundicie declaravit. Nemo credit paternæ pietatis lœsam esse reverentiam, quod stante patre sedet, quoniam scriptum est: qui plus diligit patrem, aut matrem quam me, non est me dignus. Ubi causa agebatur religionis, fides debuit habere fidem iudicii, & quasi rea stare perfidia. Didicerat Rachel idolorum contemptum à Jacobo, ut scribit Josephus lib. 1. cap. 18. Persequitur ergo Jacobum Labanum ob idolorum furenum; illum utique gladio perculsisset, & necavisset, nisi illum animi furens impetum Deus potenti manu cohibusset. Jacobum idcirco Martyrem quodam modo appellarem in veræ religionis causa divexatum. Nec mysterio caret comprehensum Jacobum dici ab idololatria Labano in monte Galaad, id est, acervo testimonii, seu martyrii. Labanus ipse eum vocavit tumulum testis; Gracè, Martyris: & Jacobus acervum testimonii, vel martyrii, Genes. 31. 47. Quod sapienter transfert Rupertus lib. 7. in Genes. cap. 47. ad Christum Martyrum Principem & ad reliquos Martyres.

1264 Esau certior factus de fratribus reditu in patriam, venit ei obviam cum quadrigentis viris armatis, ut Josephus inquit: & quidem (ut nonnulli volunt, & satis innuit Moyles) ad sumendam de eo ultionem. Jacobus vero fratribus metu perculsus multa mituit, & ad preces Deo perquam servidas fundendas configuit. Luctauit cum Angelo, invalidit ad illum, triumphator evasit, excepta in fæmore plaga, & accepta benedictione Genes. 32. 25. Quod ad Martyres nostros spectare contendo supra lib. 3. par. 3. cap. 10. fuit enim Jacobus in ea lucta, martyrum typus, & quodam modo Martyr non absque vulnere. Tandem ingressus Chanaan reliquum vitæ exigit inter plurimos labores & persecutiones ab Esau, & hujus posteritate excitatas contra familiam Jacobeam, seu veri Dei Ecclesiam. Atque in Aegyptum cum suis proficiscitur, & ibi moritur. Rationis trutina manda pro Jacobi laboribus, ærumnis, & vexationibus, Sapientiae verba cap. 10. 10. Et lege Ambrosium lib. 2. de Jacob cap. 1.

De Josephi Patriarchæ martyrio.

1265 Joseph filium Jacobi, & Rachelis, flos pudoris, honestatis, parentum deliciae, glorie & salutis totius populi sui destinatus, vir quidem eximius virtutibus efflorescens; qui inter diras persecutiones, inter faciles impiorum ritus, veram semper & integrum retinuit pietatem in Deum. Vexus imprimis est à pessimis fratribus ex invidia eximii in eum amoris paterni, propter somnia de manipulis, sole, luna, & stellis divinitus ei immissa: ac præsertim quia eos accusavit apud Patrem de crimine pessimo; & quia ejus mores contrarii erant eorum moribus. Deliberant de ejus cæde, quam et si Ruben diffunderet; nudaverunt eum tunica talari, & polverita. Gene. 37. 23. Ubi Chrysostomus. Homi. 61. Quasi bestie quedam ubi agnum conspicie fuerint, affilium. Lyranus, & Del Rio volunt duplice ueste exutum fuisse; interiori una, quam vocant talarem, & exteriori altera, loricis variata. Sic nudum prorsus, ac fune ligatum demittunt in profundam cisternam ve-

Mons Galad accer-
vus martyrii.

Insi C
eo anti
res fue
ri Ma
& Ch
ni.

Duo
rum
Chri
comit
tuum

Nu.

Rup

Lucta Jacob
cum Angelo.

Joseph di-
vexus à fra-
tribus.

S. Chryso.

terem, in qua (ut putat R. Salomon, & probabile judicant Perierius, & Salianus) erant serpentes, & scorpiones. Nonnulli putant, Josephum fuisse in lacu tres dies, & tres noctes incubatum. Si haec ita habent, quis neget divina manu per miraculum fuisse servatum ab scorpiónibus, & serpentibus?

Cùmque in odium pietatis ea vitæ discrimina generosè subierit, quis eum Martyrem non appelle? Venditur Josephus à fratribus, Madianitis mercatoribus in Aegyptum iter facientibus, ubi à Putiphare preposito cubiculariorum Regis Pharaonis emptus est, interim à fratribus tunica polymita sanguine hædi tincta mittitur ad patrem, Gene. 37. quam cùm vidisset Jacobus lacrimat, cruentamque exclamat: Tunica filii mei est, fera pessima comedit eum, bestia devoravit Joseph. Ubi delicate Rupertus lib. 8. cap. 25. & 26. Igitur quemadmodum puer Iaac ad immolandum duxit, colligatus, & aræ impositus, non tamen etiam gladio percussus; sic & ille à fratribus suis ad occidendum impeditus, in cisternam projectus, ac venditus est, non tamen etiam occisus, recte dicitur PASSUS, & in passione sua filio Dei assimilatus,

1266 Apud Aegyptios dura multa perpeccus est bonus adolescens. Mittitur in carcere falsa suæ dominæ delatione, quæ ad stuprum solicitaverat Josephum, addens mortis minas. Sed heræ libidine elusâ, triumphator evasit cum eximia continentia laude. Quem triumphum tanti facit Chrysostomus Homi. 62. ut eum miraculo Babylonice fornacis anteferat. Sic ille: Non erat tam admirabile, ut mihi videatur, fornace in Babylonis versari tres pueros, & illæsos permanere, & nihil ab igne pati; ut admirabile hoc, quod admirabilis ille juvenis in retinetur vestimentis à scelerata illa, & lasciva, nec ramen illi cedat, sed & vestibus relicis in manibus illius resiliat, &c. Fidei, & innocentiae pœnas luit triennali carcere. Salianus ad Ann. 2316. nu. 9. referit ex libro testamenti Patriarcharum, non solum in carcere conjectum fuisse Josephum, sed verberibus etiam cæsum & subsannatum. Ex Ps. 140. 18. constat, in vincula conjectum, pedes compedibus, & corpus ferreis catenis constrictum: humiliatur in compedibus pedes ejus, ferrum pertransit animam ejus, donec veniret verbum ejus.

1267 Parco innumeris SS. Patrum elogis in hunc sanctissimum adolescentem per pulchritudinem editis. Illud tamen unum non pretermittam, quod Martyrem faciant propter castitatis custodiæ, & dira illa, quæ diuturno carcere in pietatis causa, atque in Deum fide, perpeccus est incredibili fortitudine, & inestimabili patientia. Illum ergo (ait S. Ambro. lib. de Josephi Patriarchæ c. S. Amb. 5.) beatiorem dixerim, cum in carcere mittetur, quia subibat pro castitate MARTIUM. Bonum enim munus pudicitia, sed minoris meriti, cum periculum abest: ubi vero etiam salutis periculo defenditur, ibi plenius coronatur. Et S. Bernar. in sententiis in hac S. Bern. planè est sententia: Martyrium sine sanguine, castitas in juventute, qua usus est Joseph in Aegypto. Si plura desideras ex Patribus pro martyrio castitatis, adi nostrum Theophilum Raynaudum in libello suo æstro de martyrio per pessim, parte 1. cap. 4. Vide etiam

Gene. 37.

Ruper.

Josephus.
Qua causa
persecutionis
Aegyptiacæ.

Veteris Ecclesiæ Cap. V. 367

etiam suprà dicta lib. 3. p. 3. cap. 3. numero 1000. ubi de Martyrum castitate.

C A P. V.

De Aegyptiaca persecutione adversus Dei Ecclesiam, & in ea Martyrum numero.

1268 M

Ortuo Josepho, & Jacobæ sole majora in dies incrementa capiente, novus Aegyptiorum Rex Pharaon (Amenoptem vocant, sive Amenophim) dirissimam, cruentissimamque persecutio nem concitat in Dei populum; paulatim illum occidere instituit, & Ecclesiam illam omnino perdere consilio tyrannico. Præter alias hujus horridæ persecutionis causas (quas vides apud nosstros Perierium in Exodum, & Salianum to. 1. Annalium ad ann. mundi 2451.) illa mihi arridet pro nostro instituto; quod Aegyptii multos colebant Deos, Hebrei unum dumtaxat verum agnoscebant, & adorabant, ceteros execrabant omnes: Aegyptii adorabant animalia, Judæi meritò deridebant, & abominabantur; Aegyptii nefas, atque impium ducebant bovem aut ovem aut capram interimeræ, Hebrei hæc vulgo maſtabant sacrificandi, & vescendi causa, ut Perierius notavit. Accipe Josephi verba in priori lib. contra Apionem: Plures odii, atque incidæ causas habuerunt Aegyptii. Verum maxime diverſtas sacrorum multis inter eos fecit iniurias, tanto præstantiore nostra pietate, quam solemnitates illorum, quantum Dei natura animalibus ratione carentibus antecellit. Ecce quomodo ex religionis dissimilitudine emersit ea immanissima persecutio adversus Dei Ecclesiam. Ubi obserua, subiisse Hebreos diram illam vexationem peccatore infraicto in vere fidei caula; non enim quantumvis divexati, & excarnificati polluerunt se idololatriæ scelere, quoad usque ab Aegypto egressi sunt, ut eruditè evincit nostre Mendoza to. 1. in lib. 1. Reg. Annotatione 3. proæmiali Sec. 9.

1269 Quibus fuerint divexati, & excarnificati modis pro causa (ut opinor) vere religionis, recensere operæ pretium est. Imprimis fuisse illam persecutio durissimam, immanissimam, ac planè tyrannicam, sat bene ostendit sacra Scriptura Exod. 1. 13. Oderant filios Israel Aegyptii, & affligebant illudentes eis, atque ad amaritudinem perducabant vitam eorum, operibus duris luti, & lateris, omniq[ue] famulatu, quo in terra operibus premebanur, &c. Vide c. 5. 10. & Deuter. 4. 20. ubi Moyses; Vos autem tulit Dominus, & eduxit de fornace ferrea Aegypti: id est, de servitute durissima, vos vehementer afflidente, & adurente quasi fornace. Deinde singulatim eos tributorum magnitudine aridos atque exsangues reddiderunt. Hoc enim illa verba probant Exo. 1. 11. Preposuit eis magistros operum, ut affligerent eos oneribus. Ubi magistros operum vocat publicanos & tributorum exactores, ut ex Hebreo multi explicant. Præterea cum duris atterrerent laboribus, mercede fraudabantur, ut scribit Tertull. lib. 4. contra Marcio. c. 24. Philo in 1. lib. de vita Mosis, Epiphani in Ancorato. Privantur etiam libertate, ut

ostendunt Philo relatus, & Clemens Alexan. lib. 1. Stroma. Rursus extrendis multis magnisque operibus Latomos agebant; adigebanturque ad infinitam laterum multitudinem conficiendam: unde ad fornaces laterarias, atque calcarias terri, aridi, feminudi, dies noctesque versabantur. Deut. 4. 20. 3. Regnum 8. 51. Jeremiæ 10. 4. Putant etiam nonnulli ex Hebreis (ut notant Lyranus, Abulensis, Lorinus, & Salianus) coactos fuisse Judæos ex urbibus evertente fæces, & sterco, & copinis imposta, suis deferre humeris, de quo Ps. 80. Divertit ab Ps. 80. 7. oneribus dorsum ejus, manus ejus copino fieri videntur.

1270 Adde quoque magnitudini laboris immanissimas plagas, quibus afficiebantur, ut claret ex c. 5. v. 14. Exodi. Flagel-Exod. 5. 14. latique sunt qui præeraunt operibus filiorum Israël, ab exactoribus Pharaonis: & v. 16. en famuli tui flagellis cedimus. Alii vertunt, vapulanti, ceduntur, percutiuntur. Unde Tertull. lib. 2. contra Marcionem c. 20. Scapulas suas scribæ eorum (nempe Hebreorum) apud subfessilia sua ostenderent flagellarum conumeliosa atrociter laceratas. Adde etiam, pleroque ferreis catenis oneratos, alligatosque fuisse, ut patet ex Leviticæ 26. 13. Ego Domminus Deus vester, qui confregi catenas cervicis vestiarum, ut incederetis erexit. Eusebius Caesariensis Episcopus lib. 9. de præparati. Evang. c. 4. scribit, jussisse regem, ut alia ab Aegyptiis ueste Judæi uterentur, Euse. ut facilius cogniti, ab omnibus tanquam impii Ces. punirentur. His adiunge probra, contumelias, irrfisiones, ceteraque animorum vexationes, quas Hebrei patiebantur ab Aegyptiis, qui eos appellabant impios, contemptores Deorum; & ut scribit Philo lib. 1. de Phi. Judæi vita Mosis, piacularies, conturbatores, onera terræ, & hujusmodi alia. Planè tam crudeliter, tamque multipliciter sæviebant Tyranni Aegyptii in Israelitas, ut innumeris sub tantum innumeris lœvitia animam exhalaverint: quomodo Iudei moros observat Philo lib. 1. de vita Mosis Itaque alii tui in post alios tanquam pestilentia emoriebantur. Aegyptio Sic legendum est ex Graeco textu: non enim ob religio-pestilentia mortuos afferit, sed tam crebros, nem. ut in pestilentia: uti notat nostre Salianus. Subtextit Philo: Quos infepultos proiciebant extra terminos, nec pulvrem finentes corporibus initere, &c. Tanta erat Praefectorum crudelitas, & inhumanitas, quam ibidem describit Philo: Erant enim inter praefectos Phi. Judæi quidam efferati rabie, nihil differentes à venenatis, carnivorusque bestiis, humana specie bellæ, sub qua mores ferinos celabant, ferro adamanteque duriores. Quid si hujus cruenticam, immanissimamque persecutio diuturnitatem expendas? Perduravit centum propemodum annis, ut fert communior scriptorum mens. Quantu, quæso, in tam diuturna, omniumque tetrorema persecutio, de medio sublari in vere religionis odium ab Aegyptiis? Numerari non possunt: immenses fuisse putandum est, omnes martyrio coronatos, aut ferè omnes. Mitto pueros omnes, quos Pharaon carnifex Herode crudelior necari jussit, aut in profluentem abiici: irritum enim fuit Regis imperium, divina providentia feralem ejus conatum fallente.

1271 Nec pigeat hic Rupertum audire lib. 3. H n 4 de

368 Lib. IV. P. II. Persecutiones, & Martyr.

de victoria Verbi Dei cap. 10, ubi existimat per fæminam illam heroinam Apoca. 12. & per Draconem magnum & rufum, à quo illa divexabatur, designari Ecclesiam Israëliticam tantopere à Pharaone in Aegyptia ca illa persecutio excarnificata. Hæc Abbatis verba: *Muuer illa Ecclesia est: Draeo ille Diabolus est. Mulier tunc cœpit in uestro habere, quando fides Patriarcharum promissionem habens, Christum cœpit expectare. Diabolus autem tunc cœpit Draco esse, quando contra fidem, & spem illam sœvire cœpit, aperta persecutione, scilicet moruo Joseph, & omnibus fratribus ejus, quando Rex novus super Aegyptum constituitur, qui ignorabat Joseph, & ait ad populum suum: ecce populus Israel multus, & fortior nobis est, venite sapienter opprimamus eum, &c. Tunc, ingredi, cœpit draco esse; & tanquam draco non solummodo fraudulenter decipere, verum etiam fortius pugnare: non solummodo decipere animas, verum etiam occidere corpora, &c. Extunc autem Draco est magnus, draco rufus, palam sœviens, aperte persequens; magnus magnitudine Regum, & multiitudine hominum interficiuntur, rufus sanguine piorum morientium. Lege eundem Rupertum c. 11. & 12. ubi huic suæ existimationi splendorem conciliat.*

Hæc tenus dictis lux conciliatur ex singulari bus sacrae Scripturæ testimonii noviter enodatis.

127 **I**n primis, spectat bellissimè ad rem præsentem Psalmus 67. quem institutum a coronato Poeta fuisse ad commemoranda beneficia omnia, quibus Hebræorum populum Deus prosecutus est, ex quo ab Aegyptiaca tyrannie solitus fuit, communis est Rabinorum, & nostrorum interpratum existimatio, tametsi principaliori sensu ad rem Christianam spectet. Extant ibi multa, quæ hoc suadent; nostro opportuniore instituto forsitan noviter illustrabo. v. 7. *Deus in loco sancto suo: Deus qui inhabilitare facit unius moris in domo.* Id est, Deus in cælesti domicilio cum majestate sedens non abicit suorum tutelam, aut misericordium patrocinium: suum enim populum ab Aegyptiis divexatum tantopere, direque excarnificatum, unanimem servavit in religione, & fide. Sic Genebrardus explicat, *unius moris*, id est, *unius ritus, & religionis*: vel unanimes in fide, cum Cypri. lib. I. Epis. 6. Quod sapientiae 18. 9. dicitur de Hebreis apud Aegyptios: *& justitia legem in concordia disposerunt.* Græcè est: *& divinitatis legem in concordia disposerunt:* id est, unum tantum Deum verum coluerunt, & idola Aegyptiorum abominati sunt. Deinde celebrat libertatem populi Israelitici ex Aegyptia servitute, qua vincit, & oppressi detinebantur: *Qui educit vincitos in fortitudine* (Hebrei c. 1. v. 14) *catenis, compedibus* (Hebrei c. 1. v. 14) *similiter eos, qui exasperant, qui habitant in sepulchris.* Chaldæus, cui nonnulli adhærent, explicat de eductione Hebræorum ex Aegypto, & de Aegyptiorum ruina, qui Deo rebelles fuerunt, & increduli.

1273 Illa maximè verba v. 14. *Si dormiatis inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatae, & posteriora dorsi ejus in pallore auri,*

negotii multum facessunt sacris expositoribus. Existimo planè commendari à Regio Vate *Quid sit* inter medios cleros dormirent mortis Justorum somnium, digni habiti sunt, ut Davidico ore canitur, ut non vana columbæ albæ effigies, superstitionaque phantasia, seu inane simulachrum obveretur ante oculos, sed vera aureo dorso, argenteaque columba appareret; hoc est certa à Deo illis ininceretur spes, qua certi redderentur, & suam fortunam in æternam felicitatem brevi commutandam, & fratrum servituti tam ingentem felicitatem successuram, ut paulò post Aegyptiorum spolia dividerent, misera captivitate in regiam libertatem magnificè commutatā. Quod si hæc Prophetæ verba, *pennæ columbæ deargentatae*, quasi Hebræorum Martyrum appositum elogium accipiamus, opportuno certè epitheto, qui essent hi, qui inter tormenta lebetum dormierint, metonymice exposuit. Nam columbas aureas deargentatas eos appellando, aperte demonstravit (ni me fallo) populi fuisse Doctores, sacrae Theologæ professores, prophetæque mirabiles, qui pro evulganda, & docenda vera unius Dei fide mortem oppere. Etenim antiquitus hujusmodi virorum insignis, propinquum gettamen fuit columbæ effigies, vel ejus pennæ, in aurea lamina fabretata, quæ aut è collo penderet, vel coronæ loco pro diademate emineret eorum capitibus. Ad quod insignis, regium Vatem in illis verbis allusisse, argumento certo mihi est Chaldææ paraphras nomen *datifa*, quod *alamavis*, & avem ipsam, insignis sapientum, laminam, alatum diadema, coronamque pennam significat; ut jure vocare possit, vi nominis inspecta, hos dormientes Martyres inter Aegyptiorum lanianas, columba coronatos, alato sive pennato diademate insignitos, aut columbæ torque, & monili condecoratos, quos David deauratas columbas pennis argenteis insignes appellavit.

Veteris Ecclesiæ Cap. V. 369

las, chaldarias, & tripodes ad aras Serapidis dormierunt mortis Justorum somnium, digni habiti sunt, ut Davidico ore canitur, ut non vana columbæ albæ effigies, superstitionaque phantasia, seu inane simulachrum obveretur ante oculos, sed vera aureo dorso, argenteaque columba appareret; hoc est certa à Deo illis ininceretur spes, qua certi redderentur, & suam fortunam in æternam felicitatem brevi commutandam, & fratrum servituti tam ingentem felicitatem successuram, ut paulò post Aegyptiorum spolia dividerent, misera captivitate in regiam libertatem magnificè commutatā. Quod si hæc Prophetæ verba, *pennæ columbæ deargentatae*, quasi Hebræorum Martyrum appositum elogium accipiamus, opportuno certè epitheto, qui essent hi, qui inter tormenta lebetum dormierint, metonymice exposuit. Nam columbas aureas deargentatas eos appellando, aperte demonstravit (ni me fallo) populi fuisse Doctores, sacrae Theologæ professores, prophetæque mirabiles, qui pro evulganda, & docenda vera unius Dei fide mortem oppere. Etenim antiquitus hujusmodi virorum insignis, propinquum gettamen fuit columbæ effigies, vel ejus pennæ, in aurea lamina fabretata, quæ aut è collo penderet, vel coronæ loco pro diademate emineret eorum capitibus. Ad quod insignis, regium Vatem in illis verbis allusisse, argumento certo mihi est Chaldææ paraphras nomen *datifa*, quod *alamavis*, & avem ipsam, insignis sapientum, laminam, alatum diadema, coronamque pennam significat; ut jure vocare possit, vi nominis inspecta, hos dormientes Martyres inter Aegyptiorum lanianas, columba coronatos, alato sive pennato diademate insignitos, aut columbæ torque, & monili condecoratos, quos David deauratas columbas pennis argenteis insignes appellavit.

1275 Et quidem non aliena loquendi formula ipsis vel Ethnicis, & Aegyptiis usitata, qui prophetas suos, divinorum oraculorum confitos, à gestamine columbas vocarunt, ut tellatur Servius, qui etiam de his priscum illud Poetarum commentum explicat, qui columbas finixerunt olim oracula reddidisse. Hujus recepti symboli Esichius rationem reddens, à celerritate columbæ in volatu, qua reliquias aves superat, vult esse desumptum: eaque ratione magni illius, ac sapientissimi magistri Apollinis (quem oraculorum Deum celebravit antiquitas) flatus, atque figuris incidentem capita columbam effingebant sculptores, picturesque exprimebant. Sed de causa, qua sapientum, & magistrorum gestamen columbæ pennatae effigies venerit, modò non labore: contendo tantummodo Hebrei fuisse notissimum. Unde Chaldæus in cantics quoties oculi sponsæ vel sponsi columbis comparantur, certè non semel, toties de magistris, & scholarum Jerusalem laureatis Doctoribus interpretatur: ut qui ad hoc gestamen columbæ Salomonem allusisse non ignorabat. Ad quod, mè sententiâ (si qua sit) Christum Dominum spectare arbitror apud Matt. 16. 17. ubi Petrum discipulum dignum esse Doctoris insigni, magistri laurea, magnique prophetæ gestamine, demonstrare vellet, ob insignes in divina sapientia factos

progressus, cujus documenta dederat illu- *Petrum* tri illa suæ divinitatis confessione, bea- *filium co-* lumba: id enim sonat Hebraismus *Bar jona*, filius columbæ: nam communis Sacrae scripturæ loquendi more, quem re aliqua dignum judicat, ejus filium esse dicit: sive dignum morte, *filium mortis* solet appellare. Quin ipsem Christus Jesus, magnus ille Doctor iustitiae à Deo promissus, quo die juxta Jordanis ripas se se omnium oculis dedit, tunc primum sui magisterii munus obitrus, quod, quæso, sui doctoratus gestamen ostendit? Mira Dei in tanto Doctore magnificando dispositio: non passus est æternus Pater columbæ aliqua effigie aurea, penitus argenteis insignire humano more diuinum illud filii sui caput, sed cum paterna voce, qua illum mundi magistrum declaravit, pro doctoratus argenteæ columbæ gemitine, pennataque corona divinus Spiritus in corpore columbæ specie supernè descendens, capiti infedit illius. Matthæi 3.16. Hinc Isaías c. 30. 20. loquens de Christo *Isa. 30.20.* humili Ecclesie Doctore, & magistro daturo se se omnium conspectui, & colloquis, dixit: *Non faciet avarolare à te ultra doctorem tuum: & erunt oculi tui videntes præceptorem tuum.* Hebrei c. non alabitur, non alis ornabitur: non erit fastu arrogans præ doctoratus insigni, cæteros non parvi pender, non prohibebit conspectum suum humilibus: non se elongabit in intimos recessus, in publicum raro proditur. Erit omnino benignus, humilis, sine doctoratus insigni, sine alis, quasi alter ex media plebe, ita ut finat ad se appropinquare publicanos, & peccatores. Ex hac Hebræorum consuetudine reor, ad gentes eum morem dimanasse, ut magni Mercurii scientiarum parentis alis seu penis caput coronarent: & Musas omnes (autore Pausania, & Eustathio) isidem alis exornarent. Atque hæc satis pro instituto nostro, & nova ad locum difficilem explicatione; de quo iterum redibit sermo infra.

1276 Venio ad alia ejusdem Pl. verba non minus obscura, sed quæ rectè enodata splendorum adserunt antiquis in fidei causa occisis in Aegypto Martyribus. *Increpa feras arundinis* (ait David v. 33.) *congregatio tau-* *rorum in vaccis populum*, ut *excludant eos*, qui probati sunt argento. Ut Prophetæ mentem affequamus, observo ex Plutarcho, Athenæo, Buchatio, & aliis, soleme illud Aegyptiorum festum, quo Osiris, & Apis imagines taurina facie cornibusque conspicuas insanus populus arundinæ hastis (quæ thyrsi dicebantur) armatus, & diversis ferarum pelibus, quarum imagines representare contendebant, amictus undique solemini pompa curru vœtas tota urbe circumducebant debacchantes. Cujus festi ex parte Poetæ suis carminibus meminere. Claudio.

Lætusque simul procedit Jacobus. Crinali florens bedera, quem Partica tygris Vellat, & auratos in nodum colligit ungues, Ebria Meoniis fugit vestigia thyrsis. Hunc baculum seu thyrum ex arundine fieri solitum, hastam Obidius appellat; Meta. 3. Hæc erat ferarum cohors, hic insanorum hominum cætus, qui varias ferarum formæ